

hvilke man kan bevæge sig, og naar Rigsdagen i denne Sommer og de første Efteraarsmaaneder vedtog en Række Love, som forøgede Udgifterne med et meget stort Antal Millioner, Lønnings- og Dyrtidslove, Arbejdsløshedsloven, Smørloven o. s. v., var det jo under Hensyn til Ministeriets, særlig Finansministerens, Skøn over den finansielle Situation. Den 2. Oktober 1918 udtalte den højtærede Finansminister sig omtrent saaledes angaaende Udsigterne for dette Finansaar: Der er 416 Mill. Kr.s Indtægt eller med Juni-Laanet 476 og anslaaede Udgifter af 480 Mill. Kr. Ministeren stillede altsaa en virkelig Balance for dette Finansaar i Udsigt. Naar der manglede lidt i Balancen, og Ministeren alligevel slog sig til Taals dermed, var det formodentlig under Hensyn til, at de store Skattelove, han samtidig fremsatte, vilde dog komme til at gælde for en ganske vist lille Part af indeværende Finansaar, og derfor mente Ministeren vel, at han trygt kunde tilsige os Balance den Gang. Og godt 4 Maanedere efter regnes Indtægterne eksklusive de Beløb, der faas fra Krigsforsikringerne, kun til 460 Mill. Kr. (*Finansministeren* [Brandes]: Nej!). Jo, Ministeren nævnte 460 Millioner, Udgifterne regnes derimod til 610 Millioner, i Stedet for Balance staar vi altsaa efter 4 Maaneders Forløb trods Juni-Laanet med et anslaaet Underskud af ca. 150 Millioner, endda kan jeg ikke se, at Ministeren i sin sidste Opgørelse til Udgiften har medregnet de 20 Mill. Kr. for Tillægsperioden April og Maj, som han medregnede i sin første Opgørelse, men maaske gemmer det sig et Sted, hvor jeg ikke har bemærket det, i hvert Fald har jeg ikke kunnet se, at Ministeren har regnet med den Udgiftspost, hvorved Billedet for saa vidt vil blive endnu mørkere.

Om det nye Aar udtalte Ministeren sig i det væsentlige saaledes, at naar han fik nye Skatter til et Beløb af ca. 200 Mill. Kr., vilde Resultatet blive dette: 400 Mill. Kr.s Indtægt, 480 Mill.—500 Mill. Kr.s Udgift, altsaa maatte vi være belavede paa — vel at mærke i Finansaaret 1919—20, ikke i Finansaaret 1918—19, hvor der var tilsagt Balance — at gaa til et Laan paa 80—100 Mill. Kr. Der opstod nogen Debat mellem den højtærede Finansminister og mig med Hensyn til, hvad der vilde kunne regnes med, hvis Krigen ophørte — da den Forhandling, jeg her refererer til, blev ført, vedvarede Krigen jo endnu, det var i Begyndelsen af Oktober. Der veksledes altsaa nogle

Bemærkninger om, hvad man kunde regne med, hvis Krigen ophørte, og Finansministeren mente, at hvis dette skete, vilde man muligvis helt kunne undvære Laan i Finansaaret 1919—20 eller i hvert Tilfælde nøjes med væsentlig mindre Laan. Ved anden Behandling af Skattelovene den 6. December blev dette yderligere omtalt; da var Vaabenstilstanden indtraadt, og da mente den højtærede Finansminister, at de 80 Mill.—100 Mill. Kr. vilde „om ikke helt bortfalde“, som han udtrykte sig, saa dog i hvert Fald ikke komme nær saa højt op, og den højtærede Minister var den Gang endnu enig med mig i, at Sikringsstyrkens Ophævelse vilde betyde en ikke ringe Lettelse allerede i indeværende Finansaar, og at man altsaa i det hele taget havde gode Udsigter til enten at slippe for Laanet eller i hvert Fald nøjes med meget mindre — om Laan i indeværende Finansaar var der endnu den 6. December ikke i fjerneste Grad Tale, det laa slet ikke for, idet Ministeren jo den 2. Oktober havde udtalt som sit Skøn, at der vilde blive Balance, og denne Balance kunde i hvert Fald ikke blive slettere derved, at Krigen i Mellemtiden ophørte. For øvrigt havde den højtærede Minister i sin Tid — det er ikke saa forfærdelig længe siden, det var den 31. Maj 1918, da vi forhandlede om Juni-Statslaanet — et endnu langt lysere Blik paa Forholdene, særlig for det Tilfælde, at Verdenskrigen ophørte. Ministeren udtalte den Gang nogle Ord, som vil høres med en vis Interesse nu. Ministeren sagde: „Hvis Verdenskrigen i Øjeblikket hørte op, vilde den danske Stat være saaledes stillet, at man ikke alene ikke behøvede Statslaan, men man vilde være i en Tilstand af Pengerigelighed for Statskassen, som det ingen Sinde før har været Tilfældet, og vi kunde gaa til meget store Opgavers Løsning, som vi ellers maatte vise fra os“. Saaledes saa den højtærede Finansminister den Gang paa Situationen, hvis Verdenskrigen ophørte. Og hvad nu angaar Finansaaret 1918—19, er jo den sørgelige Sandhed den, at vi saa langt fra kan slaa os til Taals med, at er vi først gennem indeværende Finansaar, kommer der væsentlig bedre Tider for os. Den Misère, vi er endt i i dette Finansaar, vil i Virkeligheden gentage sig i næste Finansaar, hvis der ikke tages ret kraftige Forholdsregler derimod.

Den højtærede Finansministers Tale lader os ganske i det dunkle med Hensyn til de finansielle Udsigter for det kom-